

Kvietimas dalyvauti pilietinėje iniciatyvoje „Atminties kelias“ minint Lietuvos žydų genocido aukų atminimo dieną

Artėjant rugsėjo 23-ajai, kai minėsime Lietuvos žydų genocido aukų atminimo dieną, Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklas, tolerancijos ugdymo centrus ir visas švietimo institucijas kviečiame dalyvauti pilietinėje iniciatyvoje „Atminties kelias“. Šiomet bus minimos 75-osios Vilniaus geto likvidavimo metinės. Kviečiame kartu eiti „Atminties keliu“ Vilniuje – nuo Panerių geležinkelio stoties iki Panerių memorialo rugsėjo 21 d. (penktadienį), 12.30 val.

Rekomendacijos ruošiantis pilietinei iniciatyvai „Atminties kelias“:

- Kviečiame mokytojus pamokų, klasių valandėlių metu papasakoti apie Lietuvoje gyvenusią žydų bendruomenę ir masinį žydų naikinimą Antrojo pasaulinio karo metu – Holokaustą. Tai padės mokiniams suvokti, kodėl minime šią datą, kodėl svarbu žinoti apie įvykdytus nusikaltimus ir apmąstyti apie tai, kas įvyko Holokausto metu, nepasikartotų.
- Prieš vykstant į renginį, prašome mokytojus papasakoti mokiniams apie Panerius – didžiausią Lietuvoje žydų masinio naikinimo vietą (rekomenduotina literatūra: Herman Kruk „Paskutinės Lietuvos Jeruzalės dienos“; Grigorijus Šuras „Užrašai – Vilniaus geto kronikos 1941–1944“; Abraomas Suckeveris „Iš Vilniaus geto“; Kazimierz Sakowicz „Panerių dienoraštis 1941–1943 m.“ ir t. t.).
- Iki dalyvavimo renginyje Paneriuose siūlome apsilankyti Valstybiniame Vilniaus Gaono žydų muziejuje, susipažinti su Holokausto ekspozicija (Pamėnkalnio g. 12, Vilnius).
- Kviečiame paskatinti mokinius parinkti lauko akmenėlių ir ant jų užrašyti gyvenusių ir nužudytų žydų vardus. Šiuos akmenis kaip atminties simbolius pasiūlykite mokiniams atsinešti į renginį ir padėti žudynių vietoje kaip atminimo ženklą. Vilniuje gyvenusių žydų, kurie buvo nužudyti, vardus galite rasti muziejaus duomenų bazėje www.holocaustnames.lt (į paieškos langelį įrašykite žodį „Vilnius“ ir paspauskite *enter*); Informacijos apie Vilniuje gyvenusius ir nužudytus žydus galite ieškoti ir Yad Vashem institucijos Izraelyje internetinio puslapio duomenų bazėje: <https://yvng.yadvashem.org/> (įrašykite miesto pavadinimą į vietą, skirtą vietai – „Place“ (angl.) ir duomenų bazė pasiūlys Vilniuje gyvenusių žydų vardus, pavardes bei kitą asmeninę informaciją).

Šia atmintina diena minimas Vilniaus geto likvidavimas 1943 metais ir prisimenamas apie Lietuvos gyventojų žydų naikinimas, vykdytas Lietuvoje 1941–1944 metais.

Lietuvos žydų genocido aukų atminimo diena Lietuvoje minima nuo 1994-ųjų metų. Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti šios dienos paminėjimus inicijuoja jau daugiau nei dešimt metų. Tarptautinė komisija, įgyvendindama švietimo apie Holokaustą programą, siekia, kad mokytojai, kalbėdami apie Holokausto tragediją,

mokiniams papasakotų apie Lietuvoje gyvenusią gausią žydų bendruomenę (Lietuvoje iki Holokausto gyveno apie 215.000–220.000 žydų); mokiniams paaiškintų apie Holokaustą nacių okupuotoje Europoje, įskaitant Lietuvą Antrojo pasaulinio karo metu. Svarbu, kad mokiniai suvoktų, jog masinis žydų naikinimas nėra vien Paneriai, Kauno IX fortas ar kita masinė žydų žudynių vieta. Holokaustas kaip tragedija yra netektis Lietuvos valstybei – prarasti piliečiai, gyvenę Lietuvoje ir kūrę valstybę, puoselėję savitas tradicijas ir kultūrą.

Pilietinę iniciatyvą „Atminties kelias“ inicijuoja Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti, bendradarbiaudama su Valstybiniu Vilniaus Gaono žydų muziejumi, jau ne vienerius metus įgyvendinančiu Holokausto aukų vardų skaitymo iniciatyvą.

Ketinančius dalyvauti pilietinėje iniciatyvoje „Atminties kelias“ kviečiame registruotis el. paštu ingrida.vilkiene@lrv.lt arba telefonu (8~706) 63 818, tuomet suteiksime papildomą informaciją apie renginio Paneriuose detales.

Pagarbiai

Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatas